

Διεθνείς εξελίξεις

Παράγοντες που αλλάζουν το σκηνικό στη παγκόσμια οικονομία:

1) Η υποτίμηση του δολλαρίου έναντι των άλλων νομισμάτων.

Η πτώση της τιμής του δολλαρίου, που άρχισε από το Φεβρουάριο του 1985 συνεχίσθηκε σχεδόν χωρίς διακοπή και το 1986.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ η υποτίμηση του δολλαρίου από το Σεπτέμβριο του 1985, ημερομηνία συμφωνίας της ομάδας των "πέντε", έχει φθάσει το 25% περίπου.

2) Η απότομη πτώση της τιμής του πετρελαίου η οποία προκλήθηκε από τις συνθήκες υπερπροσφοράς αλλά και από τη διαφωνία στους κόλπους των χωρών-μελών του ΟΠΕΚ.

3) Η πτώση των διεθνών επιτοκίων και ιδιαίτερα των μακροπρόθεσμων.

Σημειώνεται πάντως ότι τα πραγματικά επιτόκια παραμένουν θετικά δεδομένου ότι η πτώση των ονομαστικών επιτοκίων υπεραντισταθμίστηκε από τη μείωση του πληθωρισμού.

4) Η πτώση των πληθωριστικών πιέσεων διεθνώς. Η μείωση της τιμής του πετρελαίου αλλά και ορισμένων βασικών πρώτων υλών συνέβαλαν στη μείωση του πληθωρισμού σε πολλές χώρες. Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ ο πληθωρισμός στο σύνολο των χωρών-μελών του μειώθηκε από 4,5% το 1985 σε 2,75% το 1986.

Αποτελέσματα στο διεθνές εμπόριο.

Με βάση προσωρινά στοιχεία του Α' εξαμήνου ο όγκος του διεθνούς εμπορίου για το 1986 εκτιμάται ότι θα αυξηθεί με ετήσιο ρυθμό 3%. Ο ρυθμός όμως αυτός είναι μικρότερος από τις αρχικές προβλέψεις. Ο σπουδαιότερος λόγος για την αποτυχία επίτευξης ενός υψηλότερου ρυθμού αύξησης είναι η περιορισμένη οικονομική δραστηριότητα των βιομηχανικών χωρών οι οποίες δεν ανταποκρίθηκαν ανάλογα στις ευνοϊκές μεταβολές από τη πτώση της τιμής του πετρελαίου, τη πτώση των επιτοκίων και την υποτίμηση του δολλαρίου.

Η περιορισμένη και οπωσδήποτε απογοητευτική ανταπόκριση της παραγωγής των βιομηχανικών χωρών μπορεί ν' αποδοθεί σε διαφόρους λόγους όπως στο γεγονός ότι τα πραγματικά επιτόκια εξακολουθούν να είναι υψηλά σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επιτόκια της δικαετίας του 1960 και του 1970. Επίσης, φαίνεται ότι οι βιομηχανικές χώρες που είναι συγχρόνως και παραγωγοί ενέργειας έχουν επιβραδύνει την παραγωγή τους, και τη δαπάνη τους περισσότερο από τις άλλες χώρες που απλώς οφελήθηκαν από τη πτώση της τιμής του πετρελαίου.

Σχετικά με τις οικονομικές εξελίξεις στις αναπτυσσόμενες χώρες, τα στοιχεία για το 1986 είναι περιορισμένα. Υπάρχουν όμως ενδείξεις ότι για πολλές χώρες της Ασίας τα αποτελέσματα του 1986, σε ρυθμό ανάπτυξης κλπ. θα είναι χειρότερα από το 1985.

Η ίδια απογοητευτική εικόνα παρουσιάζεται και για τις περισσότερες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Τα συναλλαγματικά τους έσοδα και ο ρυθμός ανάπτυξής τους, που εξαρτώνται από τις εξαγωγές βασικών πρώτων υλών, έχουν επηρεασθεί δυσμενώς από τη χαλάρωση του διεθνούς εμπορίου.

Η μείωση της τιμής του πετρελαίου είχε ως αποτέλεσμα τη μεγάλη μείωση των συναλλαγματικών εισπράξεων των πετρελαιοπαραγωγών χωρών.

Σύμφωνα με τη εκτίμηση του ΟΟΣΑ το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών των χωρών μελών του ΟΠΕΚ το 1986 θα φθάσει τα 47 δις. δολλ. (1985:-4.7 δις.δολλ.)

Οι όροι εμπορίου των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ με τον υπόλοιπο κόσμο εκτίμεται ότι παρουσίασαν ουσιαστική βελτίωση το 1986 ως αποτέλεσμα της μεγάλης αύξησης των τιμών σε δολλάρια των εξαγωγών του ΟΟΣΑ και της μεγάλης μείωσης των τιμών σε δολλάρια των εισαγομένων προϊόντων από τις χώρες αυτές.

Αποτελέσματα στο επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις διεθνών οικονομικών οργανισμών οι ευνοϊκές αυτές εξελίξεις αναμένεται να επιφέρουν σημαντικά οφέλη για τις περισσότερες χώρες, δημιουργώντας έτσι συνθήκες για υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης. Πάντως μέχρι σήμερα τ'αποτελέσματα είναι απογοητευτικά. Η ανάπτυξη στις περισσότερες χώρες υπήρξε απροσδόκητα ασθενής. Έτσι, ενώ το 1985 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ για το σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ ήταν 3%, το 1986 ο ρυθμός περιορίζεται σε 2,25%. Επίσης, δεν είναι ενθαρρυντικές οι προοπτικές για το 1987, ιδιαίτερα για το Β' εξάμηνο. Πάντως υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με τις προβλέψεις του 1986 και πολύ περισσότερο του 1987.

Αποτελέσματα στην αγορά εργασίας.

Η περιορισμένη οικονομική ανάπτυξη των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ το 1986 δεν ήταν δυνατόν να περιορίσει την ανεργία. Το ποσοστό ανεργίας στις χώρες αυτές παραμένει στο 8,3% δηλ. στο επίπεδο του 1985, ενώ δεν υπάρχουν προοπτικές για μείωση ούτε το 1987. Υπολογίζεται ότι το 1987 θα υπάρχουν 31 εκατομ. άνεργοι στις χώρες αυτές, αριθμός δηλαδή που αποτελεί πρόκληση για τις πολιτικές ηγεσίες. Αν και υπάρχουν ενδείξεις για μία μείωση της ανεργίας των νέων ατόμων εν τούτοις ο αριθμός των ανέργων που παραμένουν για ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς εργασία έχει φθάσει σε ανησυχητικό βαθμό.